

KARTA CHARAKTERYSTYKI WYROBU

Arkusz bezpieczeństwa wyrobu

SuproFoska 11

Data sporządzenia/data ostatniej aktualizacji

13.04.2005 /29.09.2010

1. Identyfikacja substancji/preparatu***Nawóz SuproFoska 11****typ NPK(Ca,S) 4:11:11:(7:27)**

Przeznaczenie/zastosowanie : do nawożenia roślin uprawnych

Identyfikacja producenta, importera lub dystrybutora

FOSFAN S.A. ul. Nad Odrą 44/65**71-820 Szczecin****tel. (91) 4538-394; fax (91) 4538490; e-mail: biuro@fosfan.pl****Telefon w razie nagłego wypadku:**

Dyspozytor zakładu – tel. (091) 4538394 w .33

2. Identyfikacja zagrożeń

Nawóz nie jest substancją niebezpieczną. Nie działa też szkodliwie przy odpowiednim postępowaniu, zgodnym z przeznaczeniem. Działa szkodliwie po połknięciu, przy dłuższym kontakcie może działać drażniąco na drogi oddechowe, oczy i skórę. Może, w dużych stężeniach, powodować uczulenia w kontakcie ze skórą. Działa toksycznie na organizmy wodne. Może powodować długo utrzymujące się niekorzystne zmiany w środowisku wodnym (eutrofizację zamkniętych akwenów wodnych).

3. Skład i informacja o składnikach**3.1. Zawartości składników głównych i makroskładników**

N całkowity – 4 %; w tym azot amonowy min.3,2 %
 P₂O₅ rozpuszczalne w obojętnym cytrynianie amonu i wodzie – 11 %;
 K₂O rozpuszczalne w wodzie – 11 %;
 CaO rozpuszczalne w wodzie – min. 7%;
 SO₃ całkowite - min. 27 %

Zawartości mikroskładników pokarmowych: zawiera mikroskładniki wnoszone ze składnikami głównymi

Głównymi składnikami nawozu są : chlorek potasu, siarczan amonu lub mieszanina siarczanu i azotanu amonu oraz superfosfat prosty pylisty.

PKWiU – 20.15.71.0

CN –3105 20 90

SWW – 12-31-49

3.2. Klasyfikacja.

Zgodnie z Dyrektywą 67/548/EEC i zał. VI do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 składniki zawarte w produkowanym nawozie nie są zaliczane do substancji niebezpiecznych

Nie podlegają także Ustawie z dnia 11 stycznia 2001 roku o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. Nr 11, poz. 84).

4. Pierwsza pomoc

KARTA CHARAKTERYSTYKI WYROBU

Arkusz bezpieczeństwa wyrobu

SuproFoska 11

Przy kontakcie z oczami: przepłukać dużą ilością wody przy szeroko odchylonej powiece, skontaktować się z okulistą.

Przy kontakcie ze skórą: zmyć dużą ilością wody, zdjąć skażone ubranie.

Przy spożyciu: podać dużą ilość wody, spowodować wymioty, wezwać lekarza.

Przy wdychaniu: zapewnić dostęp świeżego powietrza.

5. Postępowanie w przypadku pożaru

Odpowiednie środki gaśnicze: w zależności od materiałów składowanych w najbliższym sąsiedztwie.

Specjalne zagrożenia: w przypadku pożaru mogą wydzielać się niebezpieczne gazy : tlenki siarki - SO_x i amoniak NH₃

Inne: niepalny

6. Postępowanie w przypadku niezamierzonego uwolnienia do środowiska

Unikać pylenia i nie wdychać pyłów. Zebrać na sucho, przekazać do likwidacji. Oczyszczyć zanieczyszczony teren.

W pomieszczeniach zamkniętych zapewnić dobrą wentylację. Nie dopuścić do dostania się dużych ilości do wód.

7. Postępowanie z substancją/preparatem* i jej/jego* magazynowanie

Obchodzenie się z substancją: do rozsiewania i do prac z nawozem używać rękawic.

Magazynowanie : luzem lub w opakowaniach na utwardzonym, nieprzeziąkliwym podłożu pod zadaszeniem w wentylowanych pomieszczeniach, w temperaturze nie przekraczającej 60 stopni Celsjusza. Opakowania wyraźnie i jednoznacznie oznakowane.

8. Kontrola narażenia i środki ochrony indywidualnej

Parametry kontroli (NDS, NDSh , NDSP): nie ustalone

Najwyższe dopuszczalne stężenie (NDS) – pyły całkowite – 10 mg/m³

Zalecane wartości przez ACGIH (Amerykańską Konferencję Rządowych Higienistów Przemysłowych 1995-1996) dla cząstek wdychanych: TLV/TWA (Najwyższe Dopuszczalne Stężenia przy pracy 8h/dobę) : 10 mg/m³

Środki ochrony indywidualnej: ochrona dróg oddechowych - gdy tworzą się pyły konieczna maska przeciwpyłowa

Ochrona oczu – okulary ochronne

Ochrona rąk – rękawice ochronne

Ochrona ciała – ubranie ochronne

Środki ochronne i higieny : konieczna – ubranie robocze; po pracy z nawozem zmienić zanieczyszczone ubranie, wymyć ręce

9. Właściwości fizykochemiczne

Forma: ciało stałe, granulki

Kolor: szary do szaroróżowego

Zapach: charakterystyczny dla nawozów fosforowych

pH roztworu wodnego –około 4,5 (50g/l, 20 st. C)

Temperatura topnienia – brak danych

KARTA CHARAKTERYSTYKI WYROBU
Arkusz bezpieczeństwa wyrobu
SuproFoska 11

Temperatura wrzenia – brak danych

Temperatura samozapłonu – nie dotyczy

Granice wybuchowości – nie dotyczy

Gęstość: brak danych

Ciężar nasypowy: około 1000 – 1100 kg/m³

Rozpuszczalność w wodzie – trudno rozpuszczalny, tworzy zawiesinę wodną

W rozpuszczalnikach organicznych: brak danych

10. Stabilność i reaktywność

Warunki, których należy unikać: wysoka temperatura – powyżej 60 ° C

Niebezpieczne produkty rozkładu: tlenki siarki – SO_x, amoniak NH₃

Materiały, których należy unikać: brak.

Inne dane : brak

11. Informacje toksykologiczne

Nie dopuścić do dostania się do wody pitnej.

Pozostałe dane: przy spożyciu objawy podrażnienia dróg pokarmowych, ból i wymioty; przy kontakcie ze skórą: objawy podrażnienia; przy kontakcie z oczami: objawy podrażnienia; przy wdychaniu: objawy podrażnienia górnych dróg oddechowych.

12. Informacje ekologiczne

Przy ostrożnym i fachowym posługiwaniu się nawozem nie powinny wystąpić problemy ekologiczne.

13. Postępowanie z odpadami

Brak odpadów. Zawracanie pozostałości do dalszego przerobu jako dodatki do innych nawozów. Opakowania po nawozach z PP lub PE przekazać do ogólnopolskiej sieci zbiórki odpadów, do upoważnionego odbiorcy odpadów, -do odzysku lub utylizacji.

Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r., tekst jednolity (Dz.U.z 2007 r. nr 39, poz.251); Ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z dnia 11 maja 2001 (Dz.U. nr 63 poz. 638), z późniejszymi zmianami.

14. Informacje o transporcie

Nawozy nie są uważane za materiały niebezpieczne zgodnie z Pomarańczową Księgą ONZ. Klasa RID/ADR oraz IMDG (transport morski)– nie jest przedmiotem przepisów transportowych. Pojazdy samochodowe nie wymagają oznakowania. Wagony kolejowe – oznakowanie nie jest wymagane.

Numer UN – nie dotyczy.

15. Informacje dotyczące przepisów prawnych

Symbol i oznaczenia zagrożenia – nie dotyczy.

R – nie dotyczy

S – nie dotyczy.

Przepisy Unii Europejskiej:

-Rozporządzenie (WE) nr 2003/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. w sprawie nawozów;

KARTA CHARAKTERYSTYKI WYROBU

Arkusz bezpieczeństwa wyrobu

SuproFoska 11

-Rozp. Komisji (WE) nr 162/2007 zmieniające Rozp. 2003/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie nawozów w celu przystosowania załączników I i IV do tego rozporządzenia do postępu technicznego;
 - Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE
 -Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/EWG i 1999/45/EWG oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006

Przepisy krajowe:

-Ustawa z dnia 10 lipca 2007 roku o nawozach i nawożeniu (Dz.U. Nr 147, poz.1033);
 -Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 roku w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz.U. Nr 80, poz.479);
 -Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 08.09.2010 r. w sprawie sposobu pakowania nawozów mineralnych, umieszczania informacji o składnikach nawozowych na tych opakowaniach, sposobu badania nawozów mineralnych oraz typów wapna nawozowego (Dz.U. Nr 183/10, poz. 1229);
 - Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 lipca 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu i magazynowaniu środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych i organiczno-mineralnych (Dz.U. Nr 99/02 poz. 897 z późniejszymi zmianami);
 -Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi 05 maja 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu i magazynowaniu środków ochrony roślin oraz nawozów mineralnych i organiczno-mineralnych (Dz.U. Nr 88 poz. 752);
 -Obwieszczenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 10 grudnia 2007 roku w sprawie listy akredytowanych laboratoriów upoważnionych do wykonywania badań potwierdzających spełnianie przez nawozy oznaczone znakiem NAWÓZ WE wymagań określonych dla tych nawozów w odrębnych przepisach (Monitor Polski Nr 96, poz. 1057);
 -Ustawa z 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych (Dz.U. Nr 11, poz 84) z późniejszymi zmianami;
 -Ustawa o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 20, poz. 106 z 2009 r);
 -Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2007 roku w sprawie karty charakterystyki (Dz.U. nr 215, poz. 1588 z 2007 roku);
 -Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 08 lutego 2010 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z ich kwalifikacją i oznakowaniem (Dz.U. Nr 27, poz. 140);
 --Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 29.11.2002 r. w sprawie NDS i NDN dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U.217,poz. 1833) z późniejszymi zmianami;
 -Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. nr 25, poz.150 z późniejszymi zmianami
 -Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r., tekst jednolity (Dz.U.z 2007 r. nr 39, poz.251);
 -Ustawa o opakowaniach i odpadach opakowaniowych z dnia 11 maja 2001 (Dz.U. nr 63 poz. 638), z późniejszymi zmianami

16. Inne informacje

Niniejsza karta stanowi własność FOSFAN S.A. i charakteryzuje wyłącznie w/w nawóz..

Użytkowanie karty z nawozami innych firm jest niezgodne z prawem. Informacje oparte są na naszym aktualnym stanie wiedzy i doświadczeniu. Należy je traktować wyłącznie jako pomoc dla bezpiecznego stosowania produktu. Nie oznacza to zgody na odpowiedzialność prawną jakiegokolwiek osoby reprezentującej przedsiębiorstwo za skutki wynikłe z właściwego lub niewłaściwego wykorzystania zawartych informacji w szczególnych okolicznościach.

Główne źródła danych:

Norma zakładowa; EFMA (European Fertilizers Manufacturers' Association) „Guidance for the Compilation of Safety Data Sheets for Fertilizers Materials”, „Safety Data Sheets” firmy Merck (Niemcy) oraz baza danych ESIS - EuropeanChemical Substances Information System

Przyczyna zmian : aktualizacja związana ze zmianami w przepisach prawnych.

* Niepotrzebne skreślić.

Kartę sporządził : Małgorzata Kucharska- Szef Jakości.3.04.2005 r.
 Kartę aktualizował : Małgorzata Kucharska – Kierownik Laboratorium – 29.09.2010 r.

Kartę zatwierdzili: Prezes Zarządu – Dyrektor Naczelny – Jacek Ciubak
 Członek Zarządu – Dyrektor Ekonomiczny – Kazimierz Dalidowicz